

La regenza adatta la refurma da la gulivaziun da finanzas

■ (cc) La regenza ha evaluà ils resultats da la consultaziun tar la refurma da la gulivaziun da finanzas en il chantun Grischun (refurma da la GF). Ils principis dal project da refurma chattan in vast sustegn. Ma envers plirs elements dal project datti fermas resalvas. Sch'ils giavischs èn cumpatibels cun il concept global e cun las finamiras surordinadas als vules la regenza resguardar. Da mez december 2012 fin la fin da mars 2013 han las partidas, las vischnancas, las corporaziuns regionalas e las organizaziuns interessadas en il chantun pudì prender posiziun davart il project da la refurma da la GF. Ultra da quai èn vegnidas organisadas dapi mez schaner 2013 numerusas occurrenz d'infurmaziun en las regiuns. Totalmain èn entradas 147 posiziuns.

In grond «GEA, ma...»

Las finamiras e la concepziun da basa da la refurma da la GF chattan il sustegn da tut las partidas e d'in grond dumber da las instanzas participadas a la consultaziun. La persuasiun da la regenza ch'i dettia in basegn d'agir complessiv vegn rinforzada. La gulivaziun da finanzas vertenta sto da princip vegnir renovada e la finanziaziun da las incumbensas chantunalas e communalas sto vegnir reglada en moda pli simpla e pli clera.

Ils puncts principals dal project che vegnan criticats pon vegnir resumads sco suonda:

- Ch'i saja anc adina in project memia complex e memia complessiv.
- Che las vischnancas surdettian la finanziaziun da quellas incumbensas che sajan difficilas d'ademplier, da budgetar e da limitar per ellas sco er che demusian ina gronda dinamica d'expensas.
- Ch'il project engrevgeschia memia fitg las vischnancas turisticas.
- Ch'ils impediments da fusiun existents na vegnian betg eliminads en moda sufficientamain consequenta.
- Che per engaschar las regiuns per

Cussegliera governativa Barbara Janom Steiner ed il schef da l'uffizi da vischnancas Thomas Kollegger preschentan la nova versiun da la gulivaziun da finanzas per il chantun Grischun.

FOTO Y. BÜRKL

tschertas incumbensas saja la refurma dal territori memia pauc sviluppada.

– Ch'il chantun na dastgia betg reducir ses engaschament finanziel da fin ussa, cunzunt en ils fatgs da sustegn ed en la scola populara.

– Che l'urari per la deliberaziun da la missiva tras la regenza saja memia concis.

La regenza prenda serius ils giavischs

Sa basond sin quests resuns vul la regenza essenzialisar la refurma da la GF anc dapli ed er extender in pau l'urari. La refurma duai sa concentrar dal tuttafatg sin ils currents dals pajaments tranter il chantun e las vischnancas. La reparti-

ziun da las incumbensas vertenta restata e quala e las regiuns na vegnan betg pli tangadas da la refurma.

Gulivaziun da las resursas

La concepziun da la gulivaziun da las resursas (GRes) vegn reconuschida sco element da gulivaziun central. Las pretendiuns areguard la calculaziun dal potenzial da resursas da mintga vischnanca sco er areguard il volumen da gulivaziun sa dividan per part considerablain. En spezial las vischnancas turisticas pretendan ch'il dumber da personas ch'è decisiv per la forza da las resursas na duaja betg mo sa basar sin la populaziun residenta, mabain ch'i stoppia er vegnir resguardà adequatamain il total

dals pajataglias. La regenza vul tegnaire quint da quest giavisch

Gulivaziun da las grevezas alpinas

Er la gulivaziun da las grevezas alpinas (GGA) vegn beneventada da princip. Differentas indicaziuns han pertutgà ils criteris da repartiziun, en spezial l'index da scolaras e scolar. La regenza vul rinforzar la dotaziun da la GGA. Da quai duain profitar cunzunt las vischnancas che han bleras fracziuns e blers abitadis sparpagliads. Ils criteris da repartiziun duain resguardar meglier las grevezas da las vischnancas.

Sectur social

Pertutgant il sectur social n'han la sub-

stituziun previsa dal sistem da clearing vertent a quatter stgalims cun ina nova gulivaziun da las grevezas socialas (GGS) e la dotaziun previsa da la GGS per part betg chattà chapientscha. I vegn pretendi in effect da gulivaziun pli intensiv. La finanziaziun communalas dals servetschs socials regionalas vegn considerata per gronda part sco gista. Percunter vegn la pussaivladad da transferir quella a las (futuras) regiuns considerata sco memia tempriva. La regenza vul far adattaziuns er qua.

Sectur da scola

Pertutgant il sectur da la scola populara sa mussa ina gronda opposiziun cunter ina reducziun da las contribuziuns pauschalas chantunalas a las vischnancas. Ultra da quai vegnan numerusas contribuziuns consideradas sco necessarias per l'instrucziun d'uffants da lingua estra. Tut en tut vul la regenza mantegnair l'engaschament chantunal en il sectur da la scola populara, ma cuntanscher ina meglra orientaziun da las grevezas per sias contribuziuns sin quest champ. Ultra da quai duain er vegnir pajadas contribuziuns chantunalas per transports da scolaras e scolaras entaifer ils vitgs, e quai per na betg stgaffir in nov impediment da fusiun. Uschia pon vegnir resguardads er ils giavischs sin il champ da la scola.

In basegn da correctura punctual reconuscha la regenza areguard la con-finanziaziun communalas dals gimnasis inferiurs. La finala vules la regenza er desister dal detretschament finanziel previs tar la tgira d'uffants complementata a la famiglia.

Per la missiva al cussegl grond fixescha la regenza da nov il termin da la sessiun da december 2013. En discussiun era la sessiun d'october 2013. Sco finamira resta da realisar la refurma da la GF per il 1. da schaner 2015.

Las vischnancas meritan ina gulivaziun da finanzas gista e moderna. Las correcturas previsas vi dal project vegnan a gidar en moda considerabla a far reussir la refurma.